

Evangelická teologická fakulta, Univerzita Karlova v Praze

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: Analýza stávajících podmínek a možností zajištění péče o děti rodičů, kteří přecházejí z rodičovské dovolené do zaměstnání na Lovosicku, včetně prozkoumání možnosti, jak by zde mohl být přijat nově zaváděný model péče o děti, tzv. dětské skupiny.

Jméno studenta: Monika Donátová

Vedoucí práce: Mgr. Jan Klusáček

Autorka si zvolila velmi aktuální a relevantní téma sladování rodinného a profesního života, přičemž se zaměřila na problematiku tzv. dětských skupin. Skutečnost, že se autorka zaměřila právě na problematiku dětských skupin je obzvláště chvályhodná, vzhledem k absenci výzkumů na toto téma v ČR. S velkou pravděpodobností se jedná o vůbec první odborný text publikovaný v ČR zaměřený specificky na problematiku dětských skupin.

V teoretické části práce autorka shrnuje stávající poznání v oblasti návratu rodičů do zaměstnání, související legislativě, formami péče o děti předškolního věku existujícími v ČR a legislativní ukotvení dětských skupin, podmínky zřízení, kritické námitky, zkušenosti s dětskými skupinami v ČR a v zahraničí. Oceňuji, že v přehledu stávajícího poznání v oblasti sladování pracovního a rodinného života nezůstala autorka jen u „klasiků“ oboru jako jsou Možný a Rabušic, ale i zahrnula i důležité nové empirické výzkumy na téma sladování profesního a rodinného života od Kuchařové či Plasové. Chvályhodné je taktéž, že autorka vychází i z aktuálních zahraničních zdrojů, včetně Hakim a její vlivné preferenční teorie. Též oceňuji, že u popisu jednotlivých typů péče o děti předškolního věku autorka zahrnula popis situace ohledně dostupnosti těchto služeb na Lovosicku.

Hlubší rozpracování by zasloužila podkapitola o kritických námitkách k dětským skupinám. Autorka vychází pouze z názorů opozičních politiků a ministerstva, kdy kritici z řad opozičních politiků tvrdí, že pro péči o děti je třeba zdravotnické vzdělání (v případě malých dětí) a pedagogické vzdělání (v případě starších dětí) a proto dětské skupiny zavrhnou, zatímco ministerstvo práce a sociálních věcí dětské skupiny hájí. Práci by prospělo, kdyby autorka zahrnula stávající vědecké poznání o potřebách dětí o službách pro děti předškolního věku, které by ji mohlo poskytnout lepší odpovědi na otázky, zda je pro péči o malé děti nutný personál se zdravotnickým vzděláním, či pro děti do 5 let personál se vzděláním pedagogickým, než pouhé názory politiků. Stejně tak by odpovědi na tyto otázky mohlo dát, kdyby autorka trochu hlouběji popsala fungování dětských skupin v zahraničí, pokud jde o vzdělání pečovatелů, v práci pouze uvádí, že absolvují „vzdělávací kurzy“ (v případě Německa), či jejich vzdělání musí splňovat kritéria nastavená asociací dětských center (v případě Rakouska). Tento nedostatek nicméně nepovažuji za zásadní, vzhledem k tomu, že primárním cílem práce není zkoumání, zda jsou podmínky pro vzdělání pracovníků v dětských skupinách adekvátně nastaveny, ale zkoumání toho, jak by mohly být dětské skupiny přijaty.

Autorka by měla být obezřetnější, pokud jde o užívání tvrzení, která nejsou příliš podložená, práce taková tvrzení místy obsahuje. Na straně 57 například autorka uvádí, že její respondentka chová obavy, že zřízení dětské skupiny u nich nebude možné, protože ve firmě není nikdo, kdo by se mohl věnovat práci spojené se zřizováním. Tuto skutečnost autorka komentuje větou:

„v tomto je obava respondentky na místě,“ aniž by nijak dokládá, proč, že je obava respondentky na místě, že v možnostech dané firmy skutečně není, aby se nějaký z jejích zaměstnanců práci spojené se zřízením dětské skupiny věnoval. Autorčino tvrzení může být s velkou pravděpodobností pravdivé, nicméně v odborném textu typu závěrečné práci by bylo záhodné se tvrzení tohoto typu vyvarovat, případně je změkčit (formulovat je například jako „v tomto je obava respondentky možná na místě“).

Výzkum je celkově dobře zpracovaný. Autorka si klade výzkumný cíl: prozkoumat jak by mohl být přijat nově zaváděný model dětských skupin mezi rodiči a firmami na Lovosicku. Pokud jde o metodologickou stránku výzkumu, uplatněná výzkumná strategie založená na provedení rozhovorů se směrnicemi s několika zástupci z řad rodičů a firem na Lovosicku odpovídá výzkumnému cíli a otázkám. Autorka dobře popisuje metody sběru a analýzy dat. Pozitivně hodnotím též to, že autorka vypracovala informační letáky o dětských skupinách pro rodiče i zástupce firem, čímž zajistila, že všichni respondenti měli stejné informace o dětských skupinách. Vytknout lze pouze skutečnost, že autorka uskutečnila rozhovory se zástupci pouze dvou firem působících na Lovosicku. Na Lovosicku pravděpodobně nepůsobí velmi velké množství firem, pro které by mohlo být zřizování dětských skupin relevantní, avšak uskutečnění rozhovoru se zástupci alespoň jedné či dvou dalších firem na Lovosicku by bezesporu přispělo k lepšímu naplnění výzkumného cíle práce.

Autorka nicméně zpracovala dobré shrnutí a vyhodnocení zjištění z výzkumu, včetně různých doporučení. Práce přináší řadu zajímavých prakticky přínosných poznatků jako například to, že, pokud má dojít k rozšíření dětských skupin, nestačí pouze výhodné podmínky (nižší nároky na zřizovatel oproti firemním školkám, dotace a daňové úlevy), ale zásadní je poskytnutí dostatečného množství kvalitních informací a podpory, jelikož obavy s nákladů spojených se zřizováním dětských skupin mohou firmy odradit, ačkoli tyto náklady nemusejí být ve skutečnosti tak vysoké, jak se firmy obávají.

Pozitivně hodnotím skutečnost, že práce má analytický charakter, neobsahuje dlouhé čistě deskriptivní pasáže, což je častým nešvarem závěrečných vysokoškolských prací. Po formální stránce, netrpí práce, až na pár překlepů, žádnými nedostatky.

Práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, doporučuji ji k obhajobě. I přes výše uvedené nedostatky se jedná o kvalitní a inovativní práci, proto ji navrhuji hodnotit stupněm velmi dobře - B.

Otázky k diskusi při obhajobě:

V práci uvádíte, že jednou z hlavních překážek zřizování dětských skupin firmami jsou jejich obavy z „byrokracie“ a „papírování“. Kvůli tomu zřejmě nebyly pro firmy příliš zajímavé možnosti získání dotací a daňových úlev v případě zřízení dětské skupiny.

Co by, dle vašeho názoru, mohlo firmy přesvědčit? Jaké informace a podporu by potřebovaly, aby se pro ně zřízení dětské skupiny stalo zajímavým? Jaké kroky by mohlo podniknout ministerstvo práce a sociálních věcí, jaké kraje a obce?

V Praze dne 9.1.2013

Jan Klusáček